

Beslutningsforslag nr. B 3

Folketinget 2017-18

Fremsat den 4. oktober 2017 af Stine Brix (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om bedre normering på plejehjem

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte de nødvendige forslag, som sikrer, at det fremgår af serviceloven og/eller af relevante bekendtgørelser,

– at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der er tilstrækkelig bemanning på et plejehjem, således at der er adgang til personale døgnet rundt, som kan imødekomme borgernes behov for pleje og støtte uden ventetid, og

– at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der altid skal være mindst to medarbejdere med relevant uddannelse og erfaring i nattevagt af hensyn til både beboere og medarbejders sikkerhed.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er inspireret af Sverige, hvor det fremgår af den svenske lovgivning, at bemanningen på bl.a. plejehjem skal tage udgangspunkt i den enkelte beboers aktuelle behov, således at der er adgang til personale døgnet rundt, der uden ventetid kan gøre opmærksom på det, hvis en beboer har brug for støtte og hjælp.¹⁾

Lovændringen skal medføre, at tilsynet med plejehjem og så konkret skal vurdere om, kommunerne har sikret en tilstrækkelig bemanning, så den enkelte beboers værdighed, behov for støtte og hjælp og mulighed for selvbestemmelse kan imødekommes. Forslaget skal dermed sikre et minimum af sikkerhed og kvalitet, hvor der i dag i princippet ikke er en nedre grænse for bemanningen på plejehjem.

Normeringer på plejehjem

I gennemsnit har en medarbejder ansvaret for 24,2 plejehjemsbeboere, men tallet varierer fra 18 til 35 pr. nattevagt. Det viser en rapport fra Sundheds- og Ældreministeriet, som undersøger personalekapaciteten på plejehjem.²⁾ Sundheds- og Ældreministeriets undersøgelse af normeringer på plejehjem fra marts 2016 bygger på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til alle kommuner og en stikprøveundersøgelse af 12 plejehjem. Rapporten peger på, at det er vanskeligt at komme med tal for den gennemsnitlige normering på plejehjem, da tallene opgøres forskelligt fra plejehjem til plejehjem, og da personalets opgaver er forskellige. Besøgene på de 12 plejehjem viser dog, at normeringen er bedst i dagtimerne på hverdage, mens den er dårligere om aftenen og i weekender og dårligst om natten.

En rundspørge foretaget af DR i 2015 viste, at der er plejehjem, hvor en nattevagt passer helt op til 60 beboere. DR's undersøgelse viste endvidere, at over halvdelen af landets kommuner tillader, at personalet er alene på nattevagt.³⁾

Beboere på plejehjem er mere svækkede

Der bor i dag omkring 42.200 danskere over 65 år på plejecenter. Den gennemsnitlige alder for at flytte på plejehjem er 84 år. De ældre, som bor på plejehjem, er mere fysisk og psykisk svækkede end tidligere. Det øger problemet med for dårlige normeringer.

Ifølge en undersøgelse fra KORA fra december 2016 lider over halvdelen af beboerne af demens, over halvdelen er sengeliggende eller har brug for hjælp til forflytning, næsten en tredjedel skal makes, have sonde eller anden hjælp til at spise og omkring hver femte har en psykisk lidelse.⁴⁾ Samme billede dokumenteres også i førnævnte rapport fra Sundheds- og Ældreministeriet, hvor det fremgår, at langt hovedparten af beboere på plejehjem i dag er stærkt fysisk og psykisk svækkede.

Plejehjemsbeboere nu og i fremtiden har brug for mere praktisk og personlig hjælp, end beboere havde tidligere.

Men i kombination med lave normeringer er det vanskeligt for personalet at yde en tilstrækkelig og værdig pleje. Det bekræftes af to medlemsundersøgelser, som Ældresagen, FOA og Dansk Sygeplejeråd foretog i november 2014, hvor næsten halvdelen af medarbejderne i ældreplejen svarede, at mulighederne for at yde en værdig pleje, omsorg og behandling til ældre var blevet dårligere de seneste 2 år. De svarede, at mangel på tid var det væsentligste problem.⁵⁾

Økonomi i ældreplejen

Ældreområdet blev i 2014 og 2016 tilført henholdsvis en ældremilliard og en værdighedsmilliard. Men den ekstra tilførsel af ressourcer når ikke fuldstændig frem til de ældre, og modsvarer heller ikke den demografiske udvikling med flere ældre borgere. Derfor ser vi i dag en ringere service både på plejehjem og i hjemmeplejen.

Ifølge FOA er de kommunale udgifter pr. ældre over 65 år i gennemsnit faldet med 22 pct. fra 2009 til 2016. Det dækker over en stor variation mellem kommunerne, hvor reduktionen svinger mellem 3 og 43 pct.⁶⁾ Samme billede tegner sig, hvis vi zoomer ind på de seneste år. Ældresagen har undersøgt de enkelte kommuners forbrug på ældreområdet i 2015 og 2016 og kan dokumentere, at 29 kommuner bruger færre penge pr. ældre over 80 år i 2016 til trods for værdighedsmilliarden.⁷⁾ FOA har undersøgt samme udvikling fra 2016 til 2017 og viser i deres undersøgelse, at hele 81 pct. af kommunerne i 2017 har planlagt en reduktion i midlerne pr. 80-årig i forhold til sidste år.⁸⁾

Den demografiske udvikling med flere ældre betyder, at hvis det skal være muligt bare at opretholde nuværende serviceniveau, forudsætter det en vækst i det offentlige forbrug på 0,6 pct. om året frem mod 2025. Regeringens nuværende mål om en udvikling i det offentlige forbrug på 0,3 pct. om året betyder altså forringelser af velfærden.

Finansiering

På baggrund af en analyse fra Bureau 2000 vurderes det, at forslaget vil medføre en opnormering af bemanningen på plejehjemmene på 1.400 ansatte. Dette vil skønsmæssigt medføre en udgift på 560 mio. kr. (2017-niveau).

EL foreslår, at løftet af bemanningen finansieres ved målrettet at anvende det såkaldte økonomiske råderum, som af regeringen er skønnet til 35,5 mia. kr. i 2025. Alternativt peger EL på, at man kan finansiere bedre velfærd, ved at arbejdsmarkedsbidrag ikke kan fradrages i grundlaget for topskatten og ved at genindføre en formueskat på store formuer.

- 1) Svensk socialtjänstförordning (se kapitel 2, paragraf 3) (https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanst-forordning-2001937_sfs-2001-937Socialtj)
- 2) Sundheds- og Ældreministeriet: »National undersøgelse af forholdene på plejecentre« (http://www.sum.dk/Aktuelt/Nyheder/Aeldre/2016/Marts/~media/Filer%20-%20Publikationer_i_pdf/2016/National-undersoegelse-af-forholdene-paa-plejec/Undersoegelse-af-forholdene-paa-plejecentre.ashx)
- 3) DR: »Nattevagter går alene med svage ældre på landets plejehjem« (<http://www.dr.dk/nyheder/indland/nattevagter-gaar-alene-med-svage-aeldre-paa-landets-plejhjem>)
- 4) KORA: »Kvalitet på offentlige og private plejecentre i Danmark« (https://www.kora.dk/media/6509869/-Rapport_Kvalitet-paa-plejecentre.pdf)
- 5) Ældresagen, DSR og FOA: »Undersøgelser om værdighed i ældreplejen« (https://dsr.dk/sites/default/files/50/dsrfoa_aes_undersoegelser_om_vaerdighed.pdf)
- 6) FOA: »Faldende kommunale ældreudgifter«, december 2016
- 7) »Kommuner sparer på ældrepleje og omsorg« (<https://www.aeldresagen.dk/presse/pressemateriale/nyheder/kommuner-sparerer-paa-aeldrepleje-og-omsorg>)
- 8) FOA: »Udviklingen i udgifter til ældrepleje pr. 80+ årig fra 2016-2017«, april 2017

Skriftlig fremsættelse

Stine Brix (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre normering på plejehjem.

(Beslutningsforslag nr. B 3)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.